

Yemek Kùltürü Temelli
Değerler Eğitimi Taslak
Eğitim Programı
(5-8. Sınıflar)

Eda Nur YÖNDEMLİ
Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

Eda Nur YÖNDEMLİ • Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

**Yemek Kültürü Temelli
DEĞERLER EĞİTİMİ TASLAK EĞİTİM PROGRAMI
(5-8. Sınıflar)**

ISBN 978-625-8789-03-4

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2026, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır; indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 2000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Haziran 2026, Ankara

Yayın-Proje: Selcan Durmuş
Dizgi-Grafik Tasarım: Beyza Nur Erdoğan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sayfa Basım Sanayi Ticaret Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar Sit. 1514. Cad. No: 23-25
Yenimahalle/ANKARA

Yayıncı Sertifika No: 51818
Matbaa Sertifika No: 77079

İletişim

Pegem Akademi: Shira Ticaret Merkezi
Macun Mahallesi 204 Cad. No: 141/33, Yenimahalle/Ankara
Yayınevi: 0312 430 67 50
Dağıtım: 0312 434 54 24
Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60
İnternet: www.pegem.net
E-ileti: yayinevi@pegem.net
WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Eğitim, yalnızca bilgi aktarma süreci değil; aynı zamanda bireyin değer dünyasını şekillendiren, toplumsal aidiyet geliştirmesine katkı sunan ve kültürel mirası geleceğe taşıyan önemli bir toplumsal yapıdır. Günümüzde hızla değişen yaşam koşulları, küreselleşme ve dijitalleşme süreçleri; çocukların kültürel değerlerle kurduğu ilişkiyi yeniden düşünmeyi gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda değerler eğitiminin, öğrencilerin günlük yaşam deneyimleriyle ilişkilendirilmiş somut öğrenme yaşantıları aracılığıyla yapılandırılması büyük önem taşımaktadır.

Yemek kültürü, toplumların tarihsel birikimini, yaşam biçimini, geleneklerini ve ortak hafızasını yansıtan güçlü bir kültürel miras alanıdır. Sofra etrafında gelişen paylaşıma, dayanışma, misafirperverlik, saygı, sorumluluk ve empati gibi değerler; bireyin sosyal yaşamla kurduğu ilişkinin önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu yönüyle yemek kültürü, yalnızca beslenme ile ilgili bir alan değil; aynı zamanda değerlerin yaşandığı, aktarıldığı ve içselleştirildiği doğal bir öğrenme ortamıdır.

Bu kitapta yer alan Yemek Kültürü Temelli Değerler Eğitimi Taslak Eğitim Programı, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin ortaya koyduğu Erdem-Değer-Eylem anlayışından hareketle hazırlanmıştır. Programın temel amacı; öğrencilerin kültürel mirasa yönelik farkındalık geliştirmelerini, toplumsal değerlere duyarlılık kazanmalarını ve bu değerleri gündelik yaşamlarına aktarabilmelerini desteklemektir. Bu doğrultuda program; bilişsel, duyuşsal ve davranışsal gelişim alanlarını bütüncül bir yaklaşımla ele almış; deneyimsel öğrenme anlayışı temelinde yapılandırılmıştır.

Program geliştirme sürecinde pragmatist ve ilerlemeci eğitim anlayışları esas alınmış; öğrencilerin yaparak-yaşayarak öğrenmelerini destekleyen etkinliklere yer verilmiştir. Ayrıca içerik düzenlenirken kültürel bağlam, öğrencilerin gelişim özellikleri, toplumsal ihtiyaçlar ve değer aktarım süreçleri dikkate alınmıştır. Programın yalnızca teorik bir çerçeve sunması değil; öğretmenler, araştırmacılar ve program geliştirme alanında çalışan uzmanlar için uygulamaya dönük bir kaynak niteliği taşıması amaçlanmıştır.

Kültürel değerlerin aktarılmasında yemek ve yemek kültürü toplumsal yapı içerisinde önemli işlevler görmektedir; beslenme alışkanlıkları, kurallara uyma, sağlıklı olma, saygı, sevgi, paylaşma, özyönetim, dayanışma, adap, ikram, şükretme, fedakârlık gibi pek çok bireysel-sosyal-kültürel içerikli değer boyutlu kazanımlar olabilmektedir. Bu çalışma değerler eğitimi sürecinin bu boyutuna dikkat çekmeye katkı sağlaması bakımından önem taşımaktadır. Ayrıca kültürel değerlerin eğitim yoluyla yaşatılmasının önemine inanan tüm eğitimcilere, araştırmacılara ve öğrencilere bu çalışmanın katkı sunmasını temenni ederiz.

Bu kitabın; kültürel mirasın korunmasına, değerler eğitiminin güçlendirilmesine ve öğrencilerin toplumsal yaşamla daha güçlü bağlar kurmasına katkı sağlaması ve alanın gelişmesine öncülük teşkil etmesi dileğiyle...

Uzm. Öğretmen. Eda Nur YÖNDEMLİ

Prof. Dr. Mehmet TAŞDEMİR

Kırşehir, 2026

*Bu çalışma, destekleri ve sevgileriyle her zaman yanımızda olan
tüm sevdiklerimize minnetle armağan edilmiştir.*

İÇİNDEKİLER

Ön Söz.....	iii
-------------	-----

1. BÖLÜM GİRİŞ

Program Bilgileri.....	2
------------------------	---

2. BÖLÜM PROGRAMIN KURAMSAL TEMELLERİ

Yemek Kültürü ve Toplumsal İşlevi.....	3
Kültür – Kimlik – Yemek İlişkisi.....	3
Toplumsal Bellek ve Ritüeller.....	4
Değer Eğitimi Bağlamı.....	4
Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) ve Erdem–Değer–Eylem Çerçevesi EDEÇ Bağlantısı.....	5
Programın Felsefi Temelleri.....	5
Programın Psikolojik Temelleri.....	6
Programın Toplumsal Temelleri.....	6

3. BÖLÜM PROGRAM TASARIMI VE MODELİ

Program Tasarımı.....	8
Program Modeli.....	8

4. BÖLÜM

Programa Duyulan İhtiyaç.....	10
--------------------------------------	-----------

5. BÖLÜM PROGRAM HEDEFLERİ

Programın Genel Hedefleri.....	12
Hedef Tespiti/Yazma.....	13
Hedeflerin Aşamalı Sınıflaması.....	13
Alma.....	16

Tepki Gösterme/Karşılıkta Bulunma	16
Değer Verme	16
Bütünleştirme/Düzenleme	16
Nitelik Kazandırma	16
Algılama	17
Kurulma	17
Kılavuzla Yapma	17
Mekanikleşme (Hareketle İlgili Davranımları Birlikte ve Belli Ölçüde Uyum İçinde Yapma)	17
Karmaşık Faaliyet (Beceri Haline Getirme)	17
Uyum/Duruma Uyuma (Beceriye Yeni Gereklere Uydurma)	18
Yaratma (Yeni Devimsel Beceriler Veya Ürünler) (Simpson, 1966)	18

6. BÖLÜM

İÇERİK

İçeriğin Düzenlenmesinde Kullanılan Stratejiler	22
Program Tema/Konu/Süre Genel Tablosu	23
Programın Ünite ve Konuları	24

7. BÖLÜM

ÖĞRENME ÖĞRETME SÜRECİ (EĞİTİM DURUMLARI)

Programın Odak Öğretim İlkeleri	26
Hedefe Görelilik	26
Öğrenciye Görelilik	26
Ekonomiklik	26
Diğer Yaşantılara Görelilik	27
Program Eğitim Durumları Süreci	27
Giriş (Hazırlık) Etkinlikleri	27
Gelişme Etkinlikleri	27
Sonuç Etkinlikleri	28
Tema/Hafta Bağlamında Program Tasarımları	28

8. BÖLÜM

ÖLÇME DEĞERLENDİRME (SINAMA DURUMLARI)

1. Hafta	47
Öğretmen Gözlem Formu	47
Poster Değerlendirme Rubriği	47

Akran Değerlendirme Formu	47
Yansıtıcı Günlük Soruları	48
2. Hafta	48
Öğretmen Gözlem Formu	48
Performans Görevi Değerlendirme Rubriği	48
Akran Değerlendirme Formu	48
Açık Uçlu Sorular	49
3. Hafta	49
Drama Gözlem Formu	49
Drama Performansı Değerlendirme Rubriği	49
Öz Değerlendirme Formu	49
Yansıtıcı Değerlendirme Soruları	50
4. Hafta	50
Öğretmen Gözlem Formu	50
Grup Çalışması Değerlendirme Formu	50
Ürün Değerlendirme Rubriği	50
Öz Değerlendirme Formu	51
Açık Uçlu Sorular	51
5. Hafta	51
Öğretmen Gözlem Formu (Likert)	51
Değer Günlüğü Değerlendirme Rubriği	51
Öz Değerlendirme	52
Açık Uçlu Sorular	52
6. Hafta	52
Öğretmen Gözlem Formu	52
Süreç Değerlendirme Rubriği	52
Öz Değerlendirme	53
Açık Uçlu Sorular	53
7. Hafta	53
Öğretmen Gözlem Formu	53
Röportaj Değerlendirme Rubriği	53
Akran Paylaşım Formu	54
Yansıtıcı Sorular	54
8. Hafta	54
Öğretmen Gözlem Formu	54
Proje Değerlendirme Rubriği	54
Öz Değerlendirme	55
Açık Uçlu Sorular	55

9. BÖLÜM

HİKÂYELER

İki Tencere Masalı	56
Anadolu Sofrasında Yolcu	56
Kapı Çalana İkrâm	57
Köy Düğününde Kazan Kazan	57
Helva Kokusu	57
Yol Aızığı	58
Anneannemin Tenceresi	58
Bizim Soframız	58

10. BÖLÜM

YEMEK KÜLTÜRÜ TEMELLİ DEĞERLER EĞİTİMİ TASLAK PROGRAMI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Bağlam	59
Hedefler	59
İçerik	60
Öğrenme-Öğretme Süreci	60
Ölçme ve Değerlendirme	60

Kaynakça	61
-----------------------	-----------

1. BÖLÜM

GİRİŞ

Yemek Kültürü Temelli Değerler Eğitimi (YKTDE); bireylerin günlük yaşam becerilerini geliştirmesinin yanı sıra, toplumsal birlikteliği güçlendiren, kültürel mirasın korunmasına katkı sağlayan ve bireyler arası ilişkileri destekleyen bir yapıya sahiptir. Özellikle Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli kapsamında ele alınan “Erdem, Değer ve Eylem” bütünlüğü açısından yemek kültürü, öğrencilerin hem bilişsel hem duyuşsal hem de davranışsal gelişimlerini destekleyen bütüncül bir öğrenme alanı sunmaktadır. Bu taslak eğitim programı, temel eğitim ve ortaokul düzeyindeki öğrencilere yönelik olarak hazırlanmış olup, yemek kültürü aracılığıyla değerler eğitimini kazandırmayı amaçlamaktadır. Program, öğrencilerin yalnızca beslenme alışkanlıklarını değil; aynı zamanda paylaşma, dayanışma, saygı, sorumluluk ve kültürel farkındalık gibi temel değerleri içselleştirmelerini sağlayacak şekilde yapılandırılmıştır. Yemek kültürü, bireyin içinde bulunduğu toplumun tarihsel, kültürel ve sosyal birikimini yansıtan önemli bir unsur olup, eğitim sürecinde değer aktarımı açısından güçlü bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışma, Yemek Kültürü Temelli Değerler Eğitimi Programının hedef, içerik, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme-değerlendirme boyutlarının nasıl yapılandırılması gerektiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Programın genel amacı doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

- Yemek Kültürü Temelli Değerler Eğitimi (YKTDE) programının hedefleri nelerdir? Bu eğitimi alan öğrenciler program sonunda hangi bilgi, beceri ve değerleri kazanacaklardır?
- Kazanımlara ulaştıracak içerik ve öğrenme yaşantıları nasıl tasarlanmalıdır?
- Hedeflere ulaşmak için öğrenme-öğretme süreçleri nasıl planlanmalı ve organize edilmelidir?
- Eğitim sürecinde öğrencilerin değer kazanımlarının ve öğrenme düzeylerinin belirlenmesi için hangi ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmalıdır?